

*Załącznik do zarządzenia
Wojewody Lubuskiego
z dnia 2 marca 2015r.*

**SPOSÓB WYKONYWANIA ZADAŃ Z ZAKRESU ADMINISTRACJI RZĄDOWEJ
REALIZOWANYCH PRZEZ JEDNOSTKI SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
NA RZECZ OSÓB Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI
W WOJEWÓDZTWIE LUBUSKIM**

Organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi usług opiera się o:

1. ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity: Dz. U. z 2015r., poz. 163),
2. ustawę z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (tekst jednolity: Dz. U. z 2011r. Nr 231, poz. 1375 z późn. zm.),
3. rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dn. 22 września 2005r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz. U. z 2005r. Nr 189, poz. 1598 z późn. zm.),

ŚWIADCZENIOBIORCY

1. Specjalistyczne usługi opiekuńcze przeznaczone są dla osób określonych w art.3 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego, które posiadają udokumentowane rozpoznanie zaburzeń psychicznych.
2. Usługi mogą być świadczone dla dzieci i młodzieży z zaburzeniami psychicznymi pozbawionych dostępu do zajęć rehabilitacyjnych i rewalidacyjno- wychowawczych jeżeli nie mają w wystarczającym zakresie możliwości dostępu do zajęć świadczonych przez inne zobowiązane podmioty.
3. Osoby z zaburzeniami psychicznymi, wymagające całodobowej opieki nie mogą być świadczeniobiorcami usług.
4. Usługi udzielane są w pierwszej kolejności osobom wykazującym zaburzenia psychiczne, przed osobami z zaburzeniami psychicznymi, które powstały na skutek wieku lub choroby Alzheimera.

DOKUMENTACJA OBOWIĄZUJĄCA OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ

Obowiązkowa dokumentacja dotycząca realizacji specjalistycznych usług opiekuńczych:

1. Wniosek osoby zainteresowanej, jej przedstawiciela ustawowego albo innej osoby, za zgodą osoby zainteresowanej lub jej przedstawiciela ustawowego, a w przypadku działania z urzędu, zgoda tych osób.
2. Zaświadczenie lekarza specjalisty kwalifikujące do usług specjalistycznych, określające rodzaj i zalecaną liczbę godzin usług, aktualizowane co najmniej raz w roku.
3. Wywiad środowiskowy.
4. Informacja dotycząca wykorzystania możliwości zaspokojenia stwierdzonych potrzeb z innych systemów (między innymi z ustaw: o ochronie zdrowia psychicznego, o systemie oświaty, o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych).
5. Decyzja administracyjna, określająca zakres, okres i miejsce świadczenia usług.
6. Indywidualna karta klienta zawierająca informacje dotyczące oceny funkcjonowania społecznego, planu działań i realizacji zadań terapeutycznych.
7. Karty czasu pracy osoby świadczącej usługi.
8. Dokument ustalający cenę 1 godziny usług dla osób z zaburzeniami psychicznymi ustala ośrodek pomocy społecznej, na podstawie udokumentowanej analizy kosztów realizacji tego zadania lub wynika ona z umowy zawartej przez ośrodek pomocy społecznej z podmiotem przyjmującym zlecenie realizacji zadania .
9. Dokumentacja potwierdzająca realizację przyznanego zakresu, rodzaju specjalistycznych usług opiekuńczych.
10. Dokument wskazujący osiągnięte cele, postępy pracy osób świadczących usługi na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi.
11. Bieżący nadzór nad realizacją usług w środowisku zamieszkania klienta również świadczonych przez podmioty niepubliczne.

KADRA

1. Kwalifikacje osób świadczących specjalistyczne usługi, określone są w §3 rozporządzenia z dnia 22 września 2005r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych.

2. Osoby świadczące usługi powinny posiadać potwierdzenie odbytego szkolenia, tj. zaświadczenie lub program szkolenia, który w nazwie lub programie zawiera „doświadczenie i przeszkolenie w zakresie prowadzenia treningów umiejętności społecznych przewidywanych w zakresie specjalistycznych usług”.

FINANSOWANIE

1. Wojewoda Lubuski przekazuje jednostce samorządu terytorialnego świadczącej specjalistyczne usługi opiekuńcze dotację celową na realizację zadania na podstawie zgłaszanego przez jednostkę miesięcznego zapotrzebowania na środki finansowe, w oparciu o ocenę dokonaną na podstawie przyjętych kryteriów i możliwości finansowania zadania.
2. W przypadku zaistnienia konieczności uzupełnienia w trakcie roku dla jednostki samorządu terytorialnego planu dotacji na organizację specjalistycznych usług opiekuńczych świadczonych osobom z zaburzeniami psychicznymi (np. zwiększenia liczby osób kwalifikujących się do objęcia specjalistycznymi usługami opiekuńczymi lub zmianą wysokości stawki za godzinę), postępowanie jest analogiczne jak w przypadku ubiegania się o środki przez Gminę, która ubiega się o rozpoczęcie realizacji zadania.
3. Wniosek o przyznanie środków finansowych z budżetu państwa na obsługę, organizację i świadczenie specjalistycznych usług składa się na specjalnym druku stanowiącym załącznik nr 1.
4. Wniosek powinien zawierać informację nt: liczby osób wymagających usług, zakresu niezbędnych usług, ilości godzin i częstotliwości usług, rodzaju schorzenia, wieku osoby, czy osoba korzysta z usług poza systemem pomocy społecznej (tj. z systemu oświaty, ochrony zdrowia), koszt 1 godz. usługi, ogółem wnioskowana przez Gminę kwota.
5. Wniosek podlega ocenie wg następujących kryteriów:
  - świadczeniobiorcy dorośli/dzieci/osoby pobierające naukę do 26 roku życia;
  - rodzaj schorzenia;
  - rodzaj/forma usługi;
  - wspieranie rodziny w wykorzystaniu usług z innych systemów/ instytucji;
  - liczba dni/godzin;
  - zatrudnianie specjalistów;

- dostępność terytorialna do usług specjalistów.
6. W przypadku braku uzyskania pozytywnej weryfikacji, gmina jest informowana o przyczynie braku akceptacji i wzywana do usunięcia błędów lub uzupełnienia wniosku.
  7. Po analizie złożonej dokumentacji, w przypadku akceptacji wniosków, dokonanie przez Wojewodę podziału środków z budżetu Wojewody odbywa się na podstawie złożonych wniosków.

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

1. Zgodnie z art. 25 ustawy o pomocy społecznej organy administracji samorządowej mogą zlecać organizacjom pozarządowym, o których mowa w art. 3 ust.2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz. U. z 2014r., poz. 1118 z późn.zm.) oraz podmiotom wymienionym w art.3 ust.3 tej ustawy, prowadzącym działalność w zakresie pomocy społecznej, realizację zadania z zakresu świadczenia usług specjalistycznych dla osób z zaburzeniami psychicznymi.
2. Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi nie mogą mieć charakteru zwykłych usług opiekuńczych, świadczonych dla osób starszych, których sytuacja wymaga działań pod względem zapewnienia im całodobowego wsparcia.

Ośrodek wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi (środowiskowy dom samopomocy) działa w oparciu o przepisy:

1. Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. 2015r., poz. 163),
2. Ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (t.j. z 2011r. Nr 231, poz. 1375 z późn.zm.);
3. Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2010r. w sprawie środowiskowych domów samopomocy (Dz. U. Nr 238, poz. 1586 z późn.zm.) zwanego dalej rozporządzeniem.

Prowadzenie i rozwój infrastruktury środowiskowych domów samopomocy - ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi, zgodnie z art. 18 ust.1 pkt.5 oraz art. 20 pkt.2 ustawy o pomocy społecznej należy do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych odpowiednio przez gminę i powiat.

UCZESTNICY

1. Osoby powyżej wieku aktywności zawodowej mogą być uczestnikami ośrodka wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi wyłącznie w sytuacji, gdy oferowany zakres usług oraz przeznaczenie domu są odpowiednie do poziomu intelektu, zaburzeń tej osoby oraz wpływają korzystnie na jej funkcjonowanie, a także funkcjonowanie pozostałych uczestników domu.
2. Każdemu kto spełnia powyższe kryteria przysługuje pobyt w wybranym ośrodku wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi bez względu na miejsce położenia ośrodka wsparcia w województwie lubuskim zgodnie z § 7 rozporządzenia.

DOKUMENTACJA

Dokumentacja ośrodka wsparcia oprócz dokumentów wskazanych w § 4 i § 24 ust.2 rozporządzenia powinna również zawierać:

- protokoły spotkań zespołu wspierająco - aktywizującego – w nawiązaniu do § 13 ust. 2 rozporządzenia,
- dzienniki, o których mowa w § 24 ust. 5 rozporządzenia, stanowiące dzienniki poszczególnych terapeutów, w tym plany pracy (miesięczne) poszczególnych terapeutów,
- karty obserwacji prowadzone odrębnie dla każdego uczestnika.

ORGANIZACJA OŚRODKA

1. Ośrodek wsparcia funkcjonuje jako wyodrębniona jednostka organizacyjna.
2. Ośrodkiem kieruje kierownik ośrodka wsparcia.
3. Jeżeli jednostka działa w strukturach innej jednostki organizacyjnej pomocy społecznej – do czasu wyodrębnienia organizacyjnego jednostki pracę w ŚDS koordynuje koordynator ŚDS zatrudniony w pełnym wymiarze w tym Domu i na jego rzecz.
4. Kierownik realizuje zadania wyłącznie na rzecz ośrodka wsparcia.
5. Szczegółowe kwalifikacje kierownika i osoby pełniącej obowiązki kierownika ośrodka wsparcia określa art. 122 ustawy o pomocy społecznej oraz § 9 rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy.
6. Osoby zatrudnione na stanowisku kierownika ośrodka wsparcia muszą posiadać wymagane przepisami kwalifikacje z zastrzeżeniem § 27 rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy.
7. Oceny kwalifikacji kierownika ośrodka wsparcia dokonuje wojewoda.

FINANSOWANIE

Sposób finansowania ośrodków wsparcia uregulowany został w art. 51c ust. 2 do ust. 5 ustawy o pomocy społecznej, ponadto:

1. Ośrodki wsparcia przekazują do Wydziału Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp. meldunki o liczbie osób aktualnie korzystających z usług ośrodka wsparcia do 5 dnia każdego miesiąca.
2. Przez aktualną liczbę osób korzystających z usług w ośrodku wsparcia należy rozumieć liczbę osób, które posiadają decyzje kierujące do ośrodka wg stanu na koniec miesiąca poprzedzającego miesiąc, na który ustalana jest dotacja.
3. Liczba dotowanych uczestników nie może być większa niż liczba miejsc w danym ośrodku wsparcia.
4. Dotacja na miejsca całodobowe niewykorzystane stanowi 65% dotacji (celem pokrycia kosztów stałych utrzymania tych miejsc).
5. W przypadku dokonywania podziału środków finansowych powstałych z oszczędności na bieżące funkcjonowanie środowiskowych domów samopomocy Wojewoda może dokonać dodatkowego podziału w oparciu o pozyskane z jednostek dane oraz przyjętych kryteriów, takich jak:
  - akceptacja przez wojewodę programu naprawczego;
  - wykorzystanie miejsc w ośrodku wsparcia oraz czas użytkowania z uwzględnieniem średniej w województwie;
  - jednorodny profil ośrodka wsparcia z nastawieniem na pracę z przewlekle psychicznie chorymi lub głęboko upośledzonymi;
  - odrębność organizacyjna jednostki;
  - spełnianie wskaźnika zatrudnienia zgodnie z zapisami rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy;
  - uczestnictwo pracowników merytorycznych w szkoleniach zgodnie z zapisami rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy;
  - zapewnienie transportu uczestnikom ośrodka wsparcia;
  - pobyt całodobowy uczestników.

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

1. Sposób wykonywania przez ośrodki wsparcia zadań nieokreślonych w przepisach ustawy i wyżej cytowanego rozporządzenia oraz w niniejszym Zarządzeniu może wynikać również z wniosków i zaleceń wydawanych w ramach czynności nadzorczo –

kontrolnych przeprowadzanych przez upoważnionych przez Wojewodę Lubuskiego pracowników Wydziału Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp.

2. Ustalenie profilu ośrodka wsparcia następuje na pisemny wniosek organu prowadzącego ośrodek wsparcia skierowany do Wojewody Lubuskiego wraz z uzasadnieniem w zakresie rozpoznanych potrzeb środowiska i przewidywanej liczbie uczestników danego typu.
3. Środowiskowy dom samopomocy, który nie spełnia standardów realizuje Program Naprawczy zaakceptowany przez Wojewodę Lubuskiego, jednak nie dłużej niż do dnia 31 grudnia 2018r.
4. Wszelkie zmiany dot. w szczególności zakresu organizacyjnego, kadrowego i siedziby ŚDS wymagają niezwłocznego poinformowania Wydziału Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp.
5. Bez zgody Wojewody środowiskowy dom samopomocy nie może zmieniać przeznaczenia pomieszczeń Domu, w tym udostępniać pomieszczeń innym jednostkom organizacyjnym oraz podmiotom prywatnym.